

Motion till riksdagen 2016/17:3638

av **Johan Forssell m.fl. (M)**

med anledning av prop 2016/17:121 Åldersbedömning tidigare i asylprocessen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den som nekar att medverka i en medicinsk åldersbedömning i ett fall då åldern bedömts oklar fortsättningsvis ska anses vara över 18 år om det inte föreligger synnerliga skäl, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner ska kunna begära och få genomfört en medicinsk åldersbedömning under asylprocessen då det är påkallat, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de nya föreskrifterna i utlänningslagen ska kunna tillämpas även om ansökan har registrerats före den 1 februari 2017 och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Moderaterna har varit pådrivande för ett regelverk som möjliggör tidiga åldersbedömningar i asylprocessen. Vi stöder de lagförslag som riksdagen nu har att behandla.

Vi anser dock att regelverket bör förändras i några avseenden. Vi återkommer till det.

Vi beklagar regeringens senfärdighet i frågan. Denna senfärdighet har gjort att barn, i stället för att bo med andra barn, fått bo med vuxna män, och att resurser avsedda för barn i stället använts för vuxna män. Den har också skadat förtroendet för asylsystemet.

År 2015 tog sig 35 000 asylsökande som uppgav en ålder under 18 år på egen hand till Sverige. Vi hade därmed det absolut största mottagandet av ensamkommande i hela EU.

Vi var också ett av få EU-länder utan medicinska åldersbedömningar. I stället för att efter regeringsskiftet 2014 fortsätta alliansregeringens arbete med att få på plats en fungerande ordning för medicinska åldersbedömningar valde regeringen Löfven att gå i

motsatt riktning. I Migrationsverkets regleringsbrev för 2015 (beslutat av nuvarande regering) fanns inte motsvarande uppdrag gällande ökad användning av medicinska åldersbedömningar som fanns i Migrationsverkets regleringsbrev för 2014 (beslutat av alliansregeringen). Först den 24 november 2015 på en pressträff med Stefan Löfven och Åsa Romson gjorde regeringen en helomvändning i bl.a. denna fråga.

Tiden har sedan gått. Fortfarande i dag har vi varken ett fungerande regelverk eller en fungerande ordning för medicinska åldersbedömningar på plats. Detta är allvarligt. Det gäller även om nu aktuella lagförslag innebär ett viktigt steg i rätt riktning.

Betydelse av nekat samtycke till medicinsk åldersbedömning

Moderaterna anser att den som uppger att han eller hon är ett ensamkommande barn och nekar att medverka i en medicinsk åldersbedömning i ett fall då åldern bedömts oklar av Migrationsverket fortsättningsvis ska anses vara över 18 år om det inte föreligger synnerliga skäl.

En individuell bedömning av Migrationsverket om det föreligger synnerliga skäl ska göras i varje enskilt fall. Med synnerliga skäl tydliggörs att det rör sig om absoluta undantagsfall. Synnerliga skäl kan t.ex. utgöras av att den sökandes hälsotillstånd är allvarligt nedsatt på ett sådant sätt som omöjliggör att ett samtycke ges och det är dokumenterat i läkarintyg. Nekar man deltagande i en medicinsk undersökning och det inte finns synnerliga skäl ska man betraktas som vuxen.

Detta är en skärpning mot regeringens förslag. Regeringen anger i propositionen att Migrationsverket får ta ställning till om det finns godtagbara skäl till att den sökande inte vill genomgå en medicinsk åldersbedömning samt att ett nekat samtycke utan godtagbar anledning torde leda till att den sökanden inte har gjort sannolikt att han eller hon är under 18 år.

Vårt förslag i denna del gör det påkallat med följdändringar i 8 kap. 10 h § utlänningsförordningen som rör information till den asylsökande. Den asylsökande ska, i enlighet med vårt förslag, informeras om att konsekvensen av ett nekat samtycke till medicinsk åldersbedömning blir att sökanden bedöms ha fyllt 18 år om det inte finns synnerliga skäl. Detta bör tydligt framgå av 8 kap. 10 h § utlänningsförordningen. Frågan om information bör, så som regeringen föreslår, även fortsatt regleras på förordningsnivå.

Kommuners rätt att påkalla medicinsk åldersbedömning

Flera remissinstanser har påtalat att även kommunerna kan ha behov av att påkalla en medicinsk åldersbedömning.

Regeringen anser dock att det inte finns något sådant behov. Detta mot bakgrund av de nu aktuella förslagen att Migrationsverket ska utreda sökandens ålder om det finns skäl att ifrågasätta hans eller hennes egen uppgift och erbjuda sökanden att genomgå en medicinsk åldersbedömning om han eller hon inte gjort sin underårighet sannolik på annat sätt.

Moderaterna delar inte regeringens bedömning. Det kan uppstå behov för en kommun att få frågan om ålder prövad utifrån uppgifter som framkommer under asyltiden. En kommun ska då, enligt vår bedömning, kunna hos Migrationsverket påkalla och få genomfört en medicinsk åldersbedömning och ett tillfälligt åldersbeslut hos Migrationsverket.

Om det enbart är kort tid kvar till slutligt beslut ska en kommun dock inte kunna få frågan om ålder prövad i ett tillfälligt beslut. Då får man i stället invänta det slutliga beslutet.

Tidpunkt för de nya reglernas tillämpning

Regeringen föreslår att de nya föreskrifterna i utlänningslagen inte ska tillämpas om ansökan om uppehållstillstånd har registrerats hos Migrationsverket före den 1 februari 2017.

Moderaterna anser att de nya föreskrifterna – efter lagens ikraftträdande den 1 maj 2017 – ska kunna tillämpas på ansökningar som har inkommit såväl före som efter den 1 februari 2017.

Det kan t.ex. finnas ett intresse hos en kommun att få åldersfrågan prövad då det gäller en asylsökande som bor i kommunen och gjorde sin ansökan före den 1 februari 2017. Detta utifrån uppgifter som framkommit under asyltiden.

Johan Forssell (M)

Mikael Cederbratt (M)

Tina Ghasemi (M)

Lars-Arne Staxäng (M)